

A Somogyi-könyvtár polcairól

Segédek és „tanonczok” kiállítása - 1903

A szegedi iparkamarai kerület szakipari tanulóinak munkáiból rendeztek kiállítást 1903 augusztusában Szegeden, a Tisza Lajos körúti polgári leányiskolában. A tárlatvezető kalauz felsorolja a segédeket és „tanonczokat”, mestereiket, valamint a kiállított tárgyakat is.

„...a kerület kézműiparosai... nem feledkeznek meg a nemes kötelességről, hogy módot kell nyújtaniuk a fiatal nemzedéknek az iparban való tökéletesedésre és hogy munkásaikban föl kell ébreszteniök, illetőleg fokozniok kell a becsvágyat, a nyilvános versenytéren való megjelenés azon ambícióját, mely mindig a tudás, az ízlés, a jobbra való igyekvés hajlamait növeli.”

Kulinyi Zsigmond, a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara titkára ajánlotta e sorokkal a Szegeden 1903. augusztus 11. és 23. között rendezett „Kerületi tanoncz- és segéd munkakiállítást” a rendezvény kísérőfüzetének előszavában. A szakoktatás intézményét, tanonc- és segédképzést következetesen támogató kamara a Tisza Lajos körúti polgári leányiskola (ma: jogi kar) termeiben és udvarán tartotta az „ipari tanulók” munkáinak bemutatóját. A 79 oldalas katalógus (Schulhof Károly Könyvnyomdájában készült), a kiállítók névsora, a tárlaton szereplő tárgyak felsorolása mellett, a rendezvénnel egy időben tartott kerületi iparosgyűlés részletes programját is közölte.

A kiállítás anyagát a kamarai kerület nyolc városa és harminc községe műhelyeiből válogatták. A tárgyakat iparágak szerint, tíz csoportba osztották, három tanonciskola pedig gyűjteményes kollekcióval szerepelt. A névsort a vas- és fémipari csoport, azon belül pedig a szegedi Adamovits András bádigos segéd nyitja meg, aki egy „szobadísz tárgyként” jelölt önműködő szökőkúttal tett tanúbizonyságot szakmai igyekezetéről. Szerepelt itt még gyermek-fürdőkád, „párkányrezalit”, serpenyőmérleg, zászló- és gyertyatartó, zsebkés, sodronyszövet, óramutató és –csiga, sőt fuvola, bádóg-kocsi, gőzsíp és rézlábos is. Az ugyancsak szegedi Seelenfreund Salamon vésnőknél tanuló Falk Manó pedig a „zsidó tízparancsolatot” metszette anyagba.

A gépgyártás, közlekedési eszközök és műszerek csoportjában a zombori Ádor József 2 darab „vasalt lókörmöt” készített. Az újvidéki Zikmund Béla és Társa gépgyárában tanulók közös munkájának gyümölcse egy három lóerős benzinmotor volt. A kínálatot trombita, „tamburicza”, hegedű, asztali citera, szárny- és jelzőkürt, tárogató s egy arany mellű színesítették. Azt pedig, hogy micsoda is voltaképpen a kovácműhelyből kikerülő „rakonczafészek” (szekértengely végére szerelt, az oldalakat tartó rúd, lőcs) és „szíves sticzni” (ívszerű tartóvas), ma már csak szakkönyvekből és régi leírásokból deríthetjük ki.

A többi szakcsoport kínálatából szemezgetve akad még ugorkasajtár, gyermekbölcső, sokféle bútor (köztük „leányszoba” és templomi szék), piros bársony papucs, csikóbőrös kulacs, gyeplőszár lakk kantárral, táj- és csatakép, szabadkézi, mértani és szakrajz, s „öltözőtükör jávorfából, vörösre páczolva.”

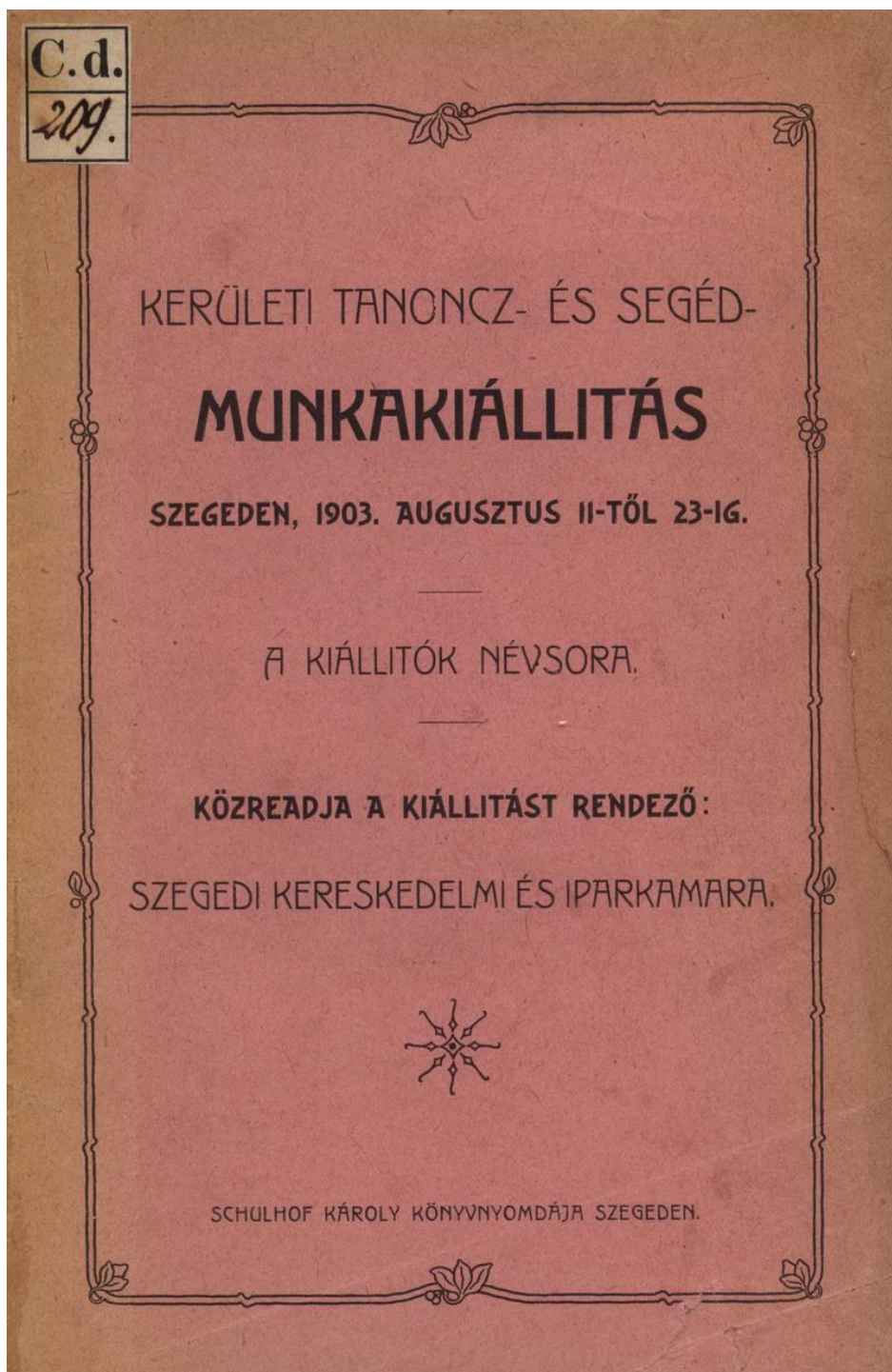
A Szegedi Napló (amelynek Kulinyi Zsigmond főszerkesztője volt) vezércikkben és részletes tudósításban számolt be a több mint 5 ezer tárgyat bemutató kiállításról, amelyen „1200 munkáskéz ügyessége, ambíciója mérte össze erejét.”

Nyilas Péter

SOMOGYI KÁROLY
VÁROSI ÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
SZEGED

(A Somogyi-könyvtár gyűjteményéből)

cím: 6720 Szeged, Dóm tér 1-4.
levelezési cím: 6701 Szeged, Pf. 441.

telefon: +36 62 425 525
fax: +36 62 630 601

e-mail: library@sk-szeged.hu
honlap: www.sk-szeged.hu